

Kultūras ministrija

K. Valdemāra iela 11a, Rīga, LV - 1364, tālr. 67330200, fakss 67330293, e-pasts pasts@km.gov.lv, www.km.gov.lv

Rīgā

04.11.2019 Nr. 3.1-1/2060
Uz 08.10.2019. Nr. 1.2-4/45

Pārresoru koordinācijas centram

pkc@pkc.mk.gov.lv
nap2027@pkc.mk.gov.lv

Par NAP2027 pirmo redakciju

Atbildot uz Pārresoru koordinācijas centra š.g. 8.oktobra vēstuli Nr.1.2-4/45 par Nacionālā attīstības plāna (2021-2027) pirmo redakciju, Kultūras ministrija sniedz savus priekšlikumus.

1. Aicinām papildināt [313] rindkopu ar norādi, ka arī publiskā vide, t.sk. dabas un kultūras vide, ir būtisks dzīves kvalitāti veidojošs faktors, izsakot to šādā redakcijā – „Latvijā reģionālās attīstības jautājums ir saistīts ar vairākiem mērķiem – veicināt valsts konkurētspēju, uzņēmējdarbības produktivitāti un mazināt ienākumu un iespēju nevienlīdzību, vienlaikus nodrošinot labu dzīves kvalitāti iedzīvotājiem visos reģionos (nodarbinātība, pakalpojumi, publiskā vide, **t.sk. dabas bagātības un kultūras mantojums**).

Atbilstoši prioritātes “Kvalitatīva dzīves vide un teritoriju attīstība” darba grupā saskaņotajai redakcijai aicinām Rīcības virzienam “Līdzsvarota reģionālā attīstība” pievienot uzdevumu [313¹] šādā redakcijā:

[313 ¹]	Dabas, ainavu un kultūrvēsturisko objektu saglabāšana un popularizēšana, attīstot tūrisma piesaistes objektus	KM, VARAM	EM (LIAA), pašvaldības	VB, ES fondi	Nefinanšu investīciju piesaiste reģionos
---------------------	---	-----------	------------------------	--------------	--

Vienlaikus norādām, ka rezultatīvais rādītājs [322] – Pilsētas novērtējuma indekss, Rīga – nav saistīts ne ar vienu šī rīcības virziena uzdevumu, līdz ar to aicinām šo indikatoru pārvietot uz prioritātes „Kultūra un sports aktīvai un

pilnvērtīgai dzīvei” rīcības virzienu „Kultūras un sporta devums ilgtspējīgai sabiedrībai”, sasaistot to ar uzdevumu [374].

2. Uzsverot, ka kultūras un mākslas profesionālās izglītības sistēmā būtiska loma ir profesionālās ievirzes izglītības iestādēm, kuras ietvaros 150 mūzikas un mākslas skolas Latvijā paralēli vispārējai izglītībai sagatavo bērnus profesijas iegūšanai mūzikās un mākslā vidējās izglītības līmenī, aicinām papildināt [169] uzdevumu, izsakot uzdevuma tekstu šādā redakcijā:

[169] Profesionālās ievirzes izglītības iestāžu, profesionālās izglītības iestāžu un koledžu prestiža celšana un pieejamības palielināšana, modernizējot mācību vidi un uzlabojot tās kvalitāti, nodrošinot uzņēmējspēju apguvi, izglītības procesa individualizāciju un darba vidē balstītas mācības, paplašinot sociālā atbalsta programmas, talantu attīstības iniciatīvas, kā arī īstenojot karjeras izglītības atbalsta un stratēģiskās komunikācijas pasākumus sadarbībā ar nozarēm

3. Mūsu ieskatā esošā rindkopas [367] redakcija ir deklarātīva un nav pamatota datos, tāpēc aicinām to papildināt ar tekstu, kas uzsver, ka kultūras un radošajām industrijām ir būtiska loma tautsaimniecībā, atsauci uz EK datiem, izsakot to šādā redakcijā:

[367] Kultūras un radošajām ir būtiska loma tautsaimniecībā un tieša pozitīva ietekme uz darbavietu radīšanu, ekonomisko izaugsmi un ārējo tirdzniecību. Saskaņā ar Eiropas Komisijas datiem, kultūras un radošās industrijas veido 4.2% no Eiropas Savienības kopējā IKP, un tās nodarbina 8.4 miljonus Eiropas iedzīvotāju (atsauce – EK paziņojums „Jaunā Eiropas darba kārtība kultūrai” - https://ec.europa.eu/culture/sites/culture/files/commission_communication_-_a_new_european_agenda_for_culture_2018.pdf). Vienlaikus kultūras un radošās industrijas rada būtisku pievienoto vērtību arī citām tautsaimniecības nozarēm, stimulējot inovācijas un paaugstinot to eksportspēju.

4. Vēršam uzmanību uz to, ka informatīvās telpas, tostarp mediju, saturam, kvalitātei un pieejamībai ir būtiska ietekme uz demokrātiju un sabiedrības pilsoniskajām vērtībām. Kopumā mediju funkcijas ir sniegt informāciju, izglītēt un izklaidēt sabiedrību. Lai gan komercmediju nozares mērķis, kā jebkurā citā brīvā tirgus nozarē, ir peļņas nodrošināšana īpašniekam, un lielākoties tas tiek panākts, piedāvājot izklaidējošu saturu, kas piesaista daudzskaitlīgu publiku, tā ir nozīmīga informatīvās vides sastāvdaļa, jo uzrunā un sasniedz plašu sabiedrības daļu, it īpaši jauniešus.

Sabiedrisko mediju galvenais uzdevums ir informēt, t.sk. analizēt procesus

sabiedrībā, un izglītot auditoriju. Lai sabiedriskie mediji būtu pieprasīti, tiem jāiet līdzī laikam gan tehnoloģiski, gan saturiski, jāseko un jāreķinās ar izmaiņām, tostarp tehnoloģiju attīstībā, auditorijas segmentācijā u.tml., kā arī ar pārrobežu konkurenci. Latvijas sabiedriskie mediji jau ilgstoši nespēj pilnvērtīgi konkurēt ar komercmedijiem – tas saistīts ar pamatlīdzekļu faktisko nolietošanos, nespēju konkurēt ar atalgojumu un nozares tehnoloģiju attīstības sniegtajām iespējām komercmediju sektorā.

Tādēļ Kultūras ministrija aicina prioritātes „**Vienota, droša un atvērta sabiedrība**”:

- rindkopu [388] otrā teikumā noslēgumā aiz vārdiem „sabiedriskajās organizācijās” papildināt ar tekstu „un veicot brīvprātīgo darbu”;
- rīcības virziena „Saliedētība” mērķa izvērsuma aprakstā papildināt [390] rindkopu un izteikt to šādā redakcijā:

[390] Viens no galvenajiem riskiem saliedētībai ir manipulācijas risks: cilvēkam ļaujoties stereotipu varai, tas var novest pie līdzcilvēku diskriminācijas vai radīt plaisas sabiedrībā. Plašsaziņas līdzekļi, politiskā retorika atsevišķās valstīs var pastiprināt sabiedrības šķelšanos. Tāpēc ir jāstiprina iekļaujoša informatīvā telpa un jāuzlabo medijpratība, līdzdarbība politikas veidošanā, komunikācijas prasmes starp dažādām grupām un kultūrām. Nepārprotama ietekme uz demokrātijas noturību un sabiedrības pilsonisko vērtību nostiprināšanos ir informatīvajā telpā, tostarp medijos, radītajam saturam, tā kvalitātei un pieejamībai. Tāpat arī mediju daudzveidības (plurālisma) garantēšana, vienlaikus nodrošinot drukāto un elektronisko mediju pieejamību visā valstī, t.sk. pierobežā, ir būtisks sabiedrības saliedētību veicinošs faktors. Arī kvalitatīva, atbilstošos tehnoloģiskos risinājumos balstīta un uz modernas infrastruktūras bāzēta, mediju satura pieejamība, pietiekama un kvalitatīva informācija par sabiedrībā notiekošo stiprina mūs kā sabiedrību un demokrātisku valsti.

- pie rīcības virziena „Saliedētība” uzdevumiem iekļaut jaunus uzdevumus [403¹] un [403²] šādā redakcijā:

[403 ¹]	Sabiedrisko mediju patstāvības nodrošināšana, to tehnoloģiju, infrastruktūras un satura modernizēšana	KM, NEPLP	SM	VB	Iedzīvotāju skaits, kuri var uztvert sabiedrisko mediju raidījumus Iedzīvotāju īpatsvars, kuri tos skatās un klausās, un uzticas sabiedrisko mediju sniegtajai informācijai
[403 ²]	Atbalsta pasākumi nacionālās informatīvās telpas daudzveidības (plurālisma) nodrošināšanai, kvalitatīva mediju satura ražošanai un satura pieejamības nodrošināšanai tā lietotājiem	KM, NEPLP	SM	VB	Iedzīvotāji, kas ir pilnīgi pārliecināti, ka spētu atšķirt ziņas vai informāciju, kas sagroza realitāti vai pat to falsificē

- uzdevumā [404] vārdkopu „viltus ziņu” lūdzam aizstāt ar vārdu „dezinformācijas”, attiecīgi mainot arī nodaļas „NAP2027 prioritāšu pamatojuma avoti” 139.punktu uz šādu redakciju:

Dezinformācijas atpazīšana ir svarīga prasme. Tikai 10% no respondentiem Latvijā ir pilnīgi pārliecināti, ka spētu atšķirt ziņas vai informāciju, kas sagroza realitāti vai pat to falsificē. Šis rādītājs ir par 5% zemāks par ES vidējo līmeni. (*Datu avots: 2018. gada Eirobarometra pētījums par viltus ziņām un dezinformāciju tiešsaistes vidū; <http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/survey/getsurveydetail/instruments/flash/surveyky/2183>*)

- rīcības virziena „Drošība” mērķa apraksta (rindkopa [424]) otrā teikuma ievadu papildināt un izteikt to šādi: „Valsts uztur drošu, tostarp – informatīvo, vidi un veido”

Valsts sekretāra p.i.

(paraksts*)

B.Zakevica

* Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu